

ԱՄՍՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԾԵՄԱՐԱՆՈՒՄ

1978—79 թթ. ուսումնական տարեշրջանի փակման հանդեսը տեղի ունեցավ հունիսի 15-ին, ուրբաթ օրը, ժամը 11-ին, հոգևոր ճեմարանի հանդիսարանում: Այն սիրով նախագահեց Վեհափառ Հայրապետը՝ ֆրանսահայությանը տված հայրապետական իր այցելությունից նոր վերադարձից հետո:

Նախագահության սեղանին Վեհափառ Հայրապետի կողքին տեղ էին գրավել տ. Սիոն արքեպ. Մանուկյանը, տ. Հուսիկ արքեպ. Սանթրոքյանը, տ. Արսեն եպս. Բերքերյանը և հոգևոր ճեմարանի վերատեսուչ տ. Հովհաննես ավագ քին. Մարությանը:

Հանդեսին ներկա էին Մայր Աթոռի միաբանությունն ու պաշտոնությունը, հոգևոր ճեմարանի դասախոսական կազմը, որոշ սաների ծնողներ և այլ հյուրեր:

Հանդիսությունն սկսվեց Վեհափառ Հայրապետի «Հայր մեր»-ով: Ապա հնչեցին Հայաստանի պետական հիմնի դաշնամուրային նվագը, որն ունկնդրվեց հոտնկայս, և ճեմարանի քալերգը՝ ուսանողության կատարմամբ:

Հոգևոր ճեմարանի վերակացու տ. Արտակ քին. Սիմոնյանը կարդաց բացման խոսքը, որից հետո սկսվեց գեղարվեստական բաժինը:

Ճեմարանի սաների կատարմամբ հրնչեցին «Էջ Միածինն ի Հօրէ» և «Որք զարդարեցին» շարականները: Գ լսարանի ուսանող Խաչիկ սրկ. Խարազյանը Վեհափառ Հայրապետին ողղեց հետևյալ Ողերձը.

«Վեհափառ Տեր,

Գերաշնորհ և հոգեշնորհ հայրեր և սիրելի ներկաներ:

Այսօր այս նվիրական հարկի տակ հավաքվել ենք ուրախ հանդիսությամբ փակելու ս. Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանի 1978—1979 ուսումնական տարեշրջանը:

Հուզիչ է պահը ուսանողներին համար, որովհետև պատմության գիրկն է անցնում մեր պատանեկության ամենաքաղցր տարիներից մեկը: Սակայն հուզումի հետ միասին մենք միաժամանակ ուրախ ենք:

Վեհափառ Տեր, ինչպես գիտեք, ճեմարանը այս տարի իր հերթական նոր հունձքը տվեց: Այդ հունձքը բարի է ու առատ:

Գ լսարանի ութ երիտասարդ սարկավագներս արդեն վերջացրել ենք տարեկան կուրսային և ավարտական քննությունները, որով այս ամսվերջի հաճելի հանդիսությունը մեզ համար է՝ նաև հրաժեշտի հանդիսություն:

Դժվարանում ենք հավատալ, որ այնս ամեն օր չենք մտնելու այս նվիրական հարկից ներս, չենք լսելու զանգի դողանքը, չենք նստելու նորից գրասեղանների սուաջ և չենք լսելու մեր ուսուցիչների դասախոսությունները:

Երիտասարդ պատանիներ էինք մենք, երբ ոտք դրեցինք ճեմարանի այս հարկից ներս՝ տարված ապագայի հույսերով:

Ս. Էջմիածնի վանական մթնոլորտի մեջ մենք անցկացրեցինք մեր ուսումնառության քեղուն վեց տարիները: Ս. Էջմիածինը հանդիսացավ մեր հոգու, մտքի և սրտի

ԱՄՍՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ՝ ԵՐԶԱՊԱՏՎԱՄ ՀՈԳԵՎՈՐ ԺԵՄԱՐԱՆԻ
ՏԵՍՉԱԿԱՆ-ԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄՈՎ ԵՎ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹՅԱՄԲ (1878 թ. հունիսի 15)

խանձարուրը: Ծեմարանի հարկի տակ ճանաչեցինք և սիրեցինք հայ եկեղեցին, մեր մշակույթն ու գրականությունը և հոգևոր արժեքները:

Այսօր, այս հանդիսավոր պահին, իմ շրջանավարտ եղբայրների կողմից հայտնում եմ մեր որդիական երախտագիտության ջերմ զգացումները Վեհափառ Հայրապետին, որ է «Զորագլուխն Առաքինեաց» մեր սուրբ եկեղեցու հոգևոր դասի:

Վեհափառ Տեր, Դուք, հակառակ Ձեր բազմազբաղ փնտախին, մեզ երկու տարի դասավանդեցիք մի շարք առարկաներ, և մենք մոտիկից զգացինք և տեսանք մեր նկատմամբ Ձեր ցույց տված հայրական խնամքն ու հոգատարությունը, որի համար մի անգամ ևս հայտնում եմք մեր որդիական երախտագիտության զգացումները:

Շրջանավարտ իմ եղբայրների կողմից երախտագիտական խոսք ունեմ ասելու նաև հոգևոր ճեմարանի տեսչությանը՝ գլխավորությամբ տեր Հովհաննես ավգ. քհն. Մարության: Տեսչությունն էր, որ միշտ մեզ հիշեցնում էր մեր պարտականությունները և ամեն ջանք էր թափում, որ մեր ուսումնառության տարիները, ամիսները և օրերը անցնեն ամենայն կանոնավորությամբ և հետաքրքիր:

Այս հանդիսավոր պահին կարելի՞ է արդյոք մոռանալ մեր սիրելի և հարգելի դասախոսներին, մի խումբ պատրաստված մշակներին, որոնք գիտակից իրենց պաշտոնին ու կոչմանը, հանձն առան զարդարելու մեզ իրենց իմացական, բարոյական շնորհներով ու կարողություններով, առատապես բաշխեցին մեզ գիտելիքներ, սովորեցրին մեզ հավիտենական ճշմարտություններ և, վերջապես, հասցրին մեզ այս ցանկալի հանգրվանին:

Անսահմանորեն երախտապարտ եմք ձեզ, սիրելի ուսուցիչներ:

Վեհափառ Տեր, մենք, որպես «Անձինք նուիրեալք», որոշել եմք մեր երիտասարդ ու խոստումնալից կյանքը ընծայել Մայր Աթոռի և հայ եկեղեցու ծառայության սրբազան գործին: Եվ հույս ունենք, որ ժամանակի ընթացքին Ձեր հայրական իմաստուն և հոգատար ղեկավարության ներքո՞նք ուժ և նոր կորով կբերենք այս դարավոր հաստատությանը, որ Մայր Աթոռ սուրբ Էջմիածինն է, և նրա միջոցով՝ հայ եկեղեցուն:

Իսկ այժմ, Վեհափառ Տեր, խորին անհաճախելի Ձեզ եմք դիմում, որ Ձեր սուրբ աղոթքները վերադառնա Մայր Աթոռի հաստատության ու հարատևության համար, միաժամանակ Ձեր հայրապետական օրհ-

նությունը շնորհեք մեզ, որ դառնանք արժանավոր հետևորդները այս սուրբ հաստատության առաքինի և վաստակաշատ հին միաբանների, ապրենք ու Էջմիածնի հովանու տակ և զարգանանք ու լուսավորվենք նրա ճառագայթած երկնային լույսով: Վստահեցնում եմք Ձերդ Սրբությանը և մեր դասախոսական կազմին, որ մեր վրա դրված հույսերը կարողարացնենք Աստծու հովանավորությամբ և Ձեր առաջնորդությամբ կդառնանք Մայր Աթոռ ու Էջմիածնի հարազատ զավակները:

Այս զգացումներով, Վեհափառ Տեր, թույլ տվեք ուսանողների անունից համբուրել Ձեր սուրբ Աջը և մաղթել Ձեզ բեղմնավոր նորանոր տարիներ:

Վերակելով գեղարվեստական բաժինը, ճեմարանի սաները միասին ասմունքեցին Պարույր Սևակի «Եռանայն պատարագ»-ը, որի երաժշտա-գեղարվեստական ձևավորումը կատարել էին հոգևոր ճեմարանի դասախոսներ Խորեն Մելիսանջյանը և Երվանդ Մելքոնյանը: Այն ներկայացնելու կերպը նորություն էր: Ծեմարանի սաները խմբված բեմի անկյունում, կարծես մարմնավորում էին հայությանն ու նրա պատմությունը: Հաղորդականությունը կատարյալ էր: Մենասացները խորը հուզումով արտասանում էին Ասք-ի ներշնչյալ հատվածները, որոնց որևէ մեկ հայ անկարող էր ունկնդրել՝ առանց սարսուռ ապրելու իր հոգում և մաշկի վրա: Մերթ ընդ մերթ, ըստ իմաստի եզրահանգման, Ասքն ընդհատվում էր Կոմիտաս վարդապետի և այլ երգահանների, ժողովրդական կամ հայրենաշունչ երգերով, որոնք հնչում էին մերթ թախծալի ու քնքույշ, իսկ երբեմն՝ հզոր ու հաղթարշավ, և այդ բոլորը միասին կարծեք կազմում էին գեղարվեստական մի կոտ ամբողջություն:

Հիմնական թեման արտասանվում էր բազմաթիվ կրկնումներով, տարբեր ասմունքողների կողմից, որն ստանում էր անթափանցելի մի խորհրդավորության կերպարանք: Զայնարկողները թվում էր, թե այլևս արտասանողները չէին, այլ ողջ հայությունը՝ անհատ առ անհատ, սերունդ առ սերունդ՝ հառնած իր ողջ պատմությամբ՝ անցյալ, ներկա, այլև... ապագա, և որի մեջ մասնավորաբար զգացվում էր ազգային հավաքական միակամությունը և համերաշխությունը:

Վեհափառ Հայրապետը Իր փակման խոսքում մասնավորաբար անդրադարձավ դրան և շնորհավորեց կատարողներին և կազմակերպիչներին, խորապես գնահատեց այն:

Հոգևոր ճեմարանի վերադառնալ տ. Հովհաննես ավագ քհն. Մարությանը Վեհափառ Հայրապետին ներկայացրեց 1978—79 ուսումնական տարվա հետևյալ զեկուցագիրը.

«Վեհափառ Տեր,

Գերաշնորհ և հոգեշնորհ հայրեր, սիրելի դասախոսներ, ուսանողներ և ներկաներ:

Դեռ երեկ էր կարծեք, որ այս նվիրական հարկի տակ Ձերդ Սրբության օրհնությամբ կատարեցինք ա. Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանի 1978—1979 ուստարվա քացումը և այսօր նույն հարկի տակ հավաքվել ենք ամփոփելու համար արդեն պատմություն դարձած այս ուսումնական տարեշրջանի արդյունքները:

Հոգևոր ճեմարանի սաներ

1978—1979 ուստարվա սկզբում ա. Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանը ունեցել է 37 ուսանողներ, որից 14-ը՝ նոր ընդունվածներ:

Նոր ընդունված ուսանողների թվին կարելի է ավելացնել ԱՄՆ-ից եկած Գրիգոր Դուրգարյանին և Տիգրան Արդալյանին, որոնք որպես ազատ ունկնդիր մասնակցել են որոշ դասերի՝ մայրենի լեզվի մեջ ավելի հմտանալու համար: Կրոնական առարկաներին և եկեղեցական երաժշտությանը մասնակցել են նաև քահանայացուներ Խաչիկ արկ. Ֆրանգյանը և Օնիկ արկ. Լուսարյանը:

Ուսումնական տարեշրջանի ընթացքում քանակ են մեկնել 2 ուսանողներ, իսկ 4 ուսանողներ՝ հեռացել:

Հոգևոր ճեմարանի ուսանողների քանակը ըստ դասարանների այսօր հետևյալն է.

Գ լսարան՝	8 ուսանող
Բ լսարան՝	5 ուսանող
Գ դասարան՝	8 ուսանող
Ա դասարան՝	10 ուսանող
ընդամենը՝ 31 ուսանող:	

Ուսանողներից 18-ը օտարահայտակներ են՝ Լիբանանից, Սիրիայից և Ռումինիայից, իսկ մնացած 13-ը՝ Հայաստանի զանազան շրջաններից:

Այս տարի չենք ունեցել Ա լսարան և Բ դասարան:

Իրենց ճեմարանական ուսումը հաջողությամբ են ավարտել Գ լսարանի 8 ուսանողներ (Վաչագան արկ. Ավետիքյան, Խաչիկ արկ. Խարազյան, Հովհաննես արկ. Ղազարյան, Խաչիկ արկ. Մարտիրոսյան, Արա արկ. Շուկյան, Հովսեփ արկ. Պալլոզյան,

Վահրամ արկ. Տերտերյան, Հրաչ արկ. Օղյուզյան): Տրված է նրանց դիպլոմային համապատասխան թեմաներ: Հոգևոր ճեմարանի տեսչությունը հուսով է, որ նրանք բոլորն էլ ժամանակին կպաշտպանեն իրենց դիպլոմային աշխատանքները և կըստանան ավարտական վկայականներ:

Դասախոսական կազմ

Հոգևոր ճեմարանի տեսչությունը ուրախ է նշելու, որ այս տարի տ. Սիոն արքեպիսկոպոս Մանուկյանը սիրով հանձն առավ օգտակար լինել մեր ճեմարանի սաներին՝ ստանձնելով լսարանական բաժնում կրոնական մի շարք առարկաների դասավանդումը:

1978—1979 ուսումնական տարեշրջանի ուսուցչական կազմը հետևյալն է:

Ն. Ս. Օծություն Տ. Տ. Վազգեն Ա կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, գերշ. տ. Սիոն արքեպիսկոպոս Մանուկյան, տ. Հովհաննես ավագ քահանա Մարության, տ. Եղիշե քհն. Մարգիսյան, տ. Արտակ քհն. Սիմոնյան, Ստեփան արկ. Ջազարյան, Պետրոս արկ. Սարգիսյան, պրն. Արթուր Հատիսյան, պրն. Պարգև Ծահրազյան, պրն. Սիմոն Կրկյաշարյան, պրն. Երվանդ Մեկրնջյան, պրն. Բարսեղ Թաշճյան, պրն. Խաչատուր Ներսիսյան, պրն. Խորեն Մեյխանեջյան, պրն. Հայկ Ֆրունջյան, պրն. Ռուբեն Կարապետյան, պրն. Թադեոս Ամարյան:

Հոգևոր ճեմարանի տեսչական կազմը հետևյալն է.

Տ. Հովհաննես ավագ քահանա Մարության՝ տեսուչ, տ. Արտակ քահանա Սիմոնյան՝ ավագ վերակացու, պրն. Վարդավառ Սիմոնյան՝ վերակացու, պրն. Բարսեղ Թաշճյան՝ հաշվապահ-քարտուղար, պրն. Հենրի Բալյան՝ գրադարանավար:

Հոգևոր ճեմարանի թժիշկն է պրն. Հրաչիկ Մանուկյանը:

Վեհափառ Հայրապետի ցանկությամբ այս տարի ևս հրավիրվեց տիկ. Ռոզա Ղալաջյանը՝ Գ լսարանի ուսանողներին մեքենագրության դասեր տալու համար:

Հոգևոր ճեմարանի տեսչությունը, դասախոսական կազմը իրենց կարելին արեցին՝ ճեմարանի սաներին ոգի, հավատք ներշնչելու:

Ուսումնական և ներքին կյանք

Այս տարի ճեմարանում տեղի են ունեցել հետևյալ հանդիպումները և զեկուցումները:

1.—Ձեկուցում Նոր Կտակարանի ուսումնասիրման մեթոդը օտար ուսումնական

հաստատություններում»։ զեկուցող՝ տ. Հայկազուն արեղա Նաջարյան (Լոնդոն)։

2.—Ջրույց՝ Մայր տաճարում մոր տեղադրված երգեհոնի առանձնահատկությունների մասին. արն. Պերճ Ժամկոչյան (ԱՄՆ)։

3.—Ձեկուցում՝ «Հայագիտության զարգացումը Ծվեյցարիայում»։ զեկուցող՝ լեզվաբան-հայագետ Ռոբերտ Կոտել (Ֆրանսիա)։

4.—«Ռուսաստանի հետ Արևելյան Հայաստանի միավորման 150-ամյա հոբելյանի առթիվ»։ զեկուցող՝ հոգևոր ճեմարանի դասախոս արն. Սիմոն Կրկյաշարյան։

5.—Նոր տարվա տոնակատարություն։

6.—Վարդանանց տոնակատարություն. զեկուցող՝ տ. Եղիշե քհն. Սարգիսյան։

7.—«Հավաքչական աշխատանքը Մատենադարանում» (Գումապատկերների ցուցադրումով)։ զեկուցող՝ պատմական գիտությունների թեկնածու Բաբգեն Զուգասրզյան։

8.—«Հայոց եկեղեցու և հայ համայնքների իրավական փոփոխությունները 15—17-րդ դարերում, մահմեդական տիրակալության շրջանում»։ զեկուցող՝ պատմական գիտությունների դոկտ., պրոֆ. Հակոբ Փափազյան։

9.—«Հակոբիկյան եկեղեցի. ինչո՞ւ է կոչվում Հակոբիկյան և նրա՝ հայ եկեղեցու հետ ունեցած հարաբերությունները»։ զեկուցող՝ պատմական գիտությունների թեկնածու Հայկ Մելքոնյան։

10.—«Էջմիածնի վանքը 18-րդ դարի վերջին տասնամյակներին և Ղուկաս Կարանցի կաթողիկոսի գործունեությունը»։ զեկուցող՝ պատմական գիտությունների դոկտոր Վարդան Գրիգորյան։

11.—«Ուրարտու և Հայաստան» (Մշակույթի ժառանգության հարցի շուրջ)։ զեկուցող՝ պատմական գիտությունների թեկնածու Գևորգ Տիրացյան։

12.—«Տիգրանի կաթողիկոսությունը և նրա կապերը հայ եկեղեցու հետ»։ զեկուցող՝ պատմական գիտությունների թեկնածու Հայկ Մելքոնյան։

13.—Միամանդոյի 100-ամյակին նվիրված գրական-երաժշտական երեկո՝ Գլխարանի սարկավագ ուսանողների նախաձեռնությամբ։

14.—Ձեկուցում առողջապահությանը նվիրված. զեկուցող՝ վաստակավոր բժշկուհի Թամարա Ավետիսյան։

Բացի վերոհիշյալ զեկուցումներից և զրույցներից գրեթե ամեն չորեքշաբթի Գլխարանի և երբեմն էլ Բլադարանի սաները մասնակցել են Վեհարանում միաբանական

հավաքույթներին և կազմակերպված զեկուցումներին, որոնց ներկա էր լինում նաև Հայոց Հայրապետը։

Այս տարի ուսանողները եռօրյա ձմեռային պտույտի են մեկնել Ծաղկաձոր, միօրյա պտույտի՝ ս. Գեղարդ վանք։ Եղել են Սարդարապատի մոտաօրաց ազգագրական թանգարանում, Երևանի պետական պատկերասրահում, Մեծամորի թանգարանում և այլն։ Իսկ հունիս 18-ից 21-ը հոգեվոր ճեմարանի ուսանողությունը և դասախոսական կազմը մեկնելու են Իջևան՝ 4-օրյա պտույտի։ Այցելելու են Հաղարծնի, Գոշա, Մակարա վանքերը և այլ հիշարժան հուշակոթողներ։

Ուսանողներին հաճախ տարել ենք Կիևո, թատրոն, կրկես, երաժշտական ներկայացույթներ։ Ուշադրություն ենք դարձրել ուսանողների ֆիզիկական կոփվածությանը։ Նրանք զբաղվել են ֆուտբոլով, բասկետբոլով և այլն։

Վեհափառ Տեր, մոր եք վերադարձել Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի՝ Ֆրանսիա կատարած Ձեր հովվական այցելությունից, և ահա Ձեր զավակների շրջապատում եք։ Ձեզ միշտ ուրախացրել են ճեմարանի սաների հաջողությունները։

Ճեմարանում ուսումնա-դաստիարակչական գործը մեր ցանկացած բարձրության վրա չի եղել։ Ճեմարանի ներսում երբեմն կարգապահությունը ևս խախտվել է։ Որոշ ուսանողներ իրենց անցյալի հոռի սովորություններից հեշտությամբ չեն կարողացել ձեռքազատվել։ Նրանց թերությունների, հանցանքների համար միշտ դիմել ենք դաստիարակչական համոզչական մեթոդին։ Խրատել ենք անձամբ, նրանց թերությունները ուսանողների ներկայությամբ քննարկել ենք, եղել ենք խիստ և, անհրաժեշտության դեպքում՝ մանկավարժական ժողովների նյութ դարձրել այդ սայթաքումները, որպեսզի մեր որոշումների մեջ լինենք արդար։ Անշուշտ մեծ անկարգություններ չեն եղել։ Եղածները տղայական, երբեմն անգիտակցաբար կատարված զանցանքներ են եղել, որոնց կողքով անտարբեր չենք անցել՝ միշտ դիմելով համոզման, դաստիարակման մեթոդին։

Միտելի սաներ, շուտով ձեզանից շատերը կմեկնեն արձակուրդի իրենց տները։ Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի սերը և Ամենայն Հայոց Հայրապետի օրհնությունը տարեք ձեր հետ։ Միշտ հիշեցեք, որ դուք Էջմիածնի զավակներն եք։

Այս առթիվ մեր շնորհակալությունները նաև Մայր Աթոռի միաբանությանը, պաշտոններին, բարերարներին, բոլոր նը-

րանց, որոնք իրենց նյութական և բարոյական միջոցներով օգնեցին մեզ հեշտացնելով մեր աշխատանքները հոգևոր ճեմարանից ներս:

Այս համատոտ գեկուցագիրը վերջացնելուց առաջ թույլ տվեք, Վեհափառ Տեր, հոգևոր ճեմարանի տեսչության և դասախոսական կազմի անունից շնորհակալություն հայտնել Ձերդ Սրբությանը, որ Իր գահակալության 24 տարիների ընթացքում էլ, որպես ուսուցչապետ, ղեկավարել է ու Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանը և դասավանդել մեր սաներին:

Ի դիմաց տեսչության և դասախոսական կազմի թույլ տվեք համբուրել Ձեր ու Աջը՝ մաղթելով Ձեզ քաջատոկություն և բեղմնավոր նորանոր տարիների՝ ի պայծառություն Մայր Աթոռ ու Էջմիածնի և հոգևոր ճեմարանի»:

Ձեկուցագրի ընթերցումից հետո տեղի ունեցավ մրցանակաբաշխություն: Ուսման մեջ առաջին մրցանակի արժանացան Հրաչ արկ. Օղյուզյանը (Գ լսարան), Հայկ Զիլինգիրյանը (Բ լսարան), Պետրոս Ասողյանը (Գ դասարան), Հարություն Թապալյանը (Ա դասարան):

Երկրորդ մրցանակի արժանացան Վահրամ արկ. Տերտերյանը և Վաչագան արկ. Ավետիքյանը (Գ լսարան), Բորիս Մալյանը և Նշան Քիրեմիրյանը (Բ լսարան), Վարդան Բաղդասարյանը և Ստեփան Կարապետյանը (Գ դասարան), Վարդան Մըկրտչյանը, Զարեհ Քենդիրյանը և Տիգրան Զուլֆայանը (Ա դասարան):

Կարգապահության և վարքի համար մրցանակի արժանացավ Հովհաննես արկ. Վազարյանը (Գ լսարան):

Կոմիտաս վարդապետի անվան երաժշտական առաջին մրցանակով (150 ու.) պարգևատրվեց Խաչիկ արկ. Մարտիրոսյանը, իսկ երկրորդ կարգի մրցանակով (100 ու.)՝ Վահրամ արկ. Տերտերյանը (Գ լսարան):

Ապա տեսուչ տեր հայրը սիրով հրավիրեց Վեհափառ Հայրապետին՝ փակման խոսք ասելու և Իր օրհնությունը տալու ճեմարանի սաներին:

Վեհափառ Հայրապետը հետևյալ խոսքն ուղղեց ուսանողությանը.

Ֆրանսիա կատարած Մեր հովվական այցելությունից վերադարձին Մեզ համար հաճելի ու մխիթարական է այսօր այստեղ ներկա լինել հոգևոր ճեմարանի ամսվերջի հանդիսությանը: Մենք անցնող քառնչորս տարիների ընթացքում միշտ ուրախությամբ

և գոհունակությամբ մասնակցել ենք ճեմարանի հանդիսություններին:

Մեր գոհունակությունն ենք հայտնում նախ այսօրվա հանդիսության գրական-երաժշտական Ասք-ի փառքում կատարման համար, Ասք, որը պատրաստել էին երկու դասախոսներ՝ Խորեն Մելիսանյանն ու Երվանդ Մելքոնյանը: Մեր գնահատանքն ու օրհնությունը նրանց: Մաղթում ենք, որ նման գեղարվեստական Ասք-եր միշտ կատարվեն ճեմարանի հարկի տակ:

Մեր գնահատանքն ու շնորհավորանքը նաև հոգևոր ճեմարանի տեսչին՝ տ. Հովհաննես ավագ քահանա Մարտիրյանին, դասախոսական կազմին՝ իրենց բարեխիղճ և ազնիվ ուսումնադաստիարակչական, կրթական աշխատանքի համար: Նրանք ուսումնական ողջ տարվա ընթացքին խղճի մտոք կատարեցին իրենց պարտականությունները և մեր ուսանողությանը ջանքեցին գիտություն ու ներշնչեցին հավատք ու ոգի իրենց ապագա հոգևոր առաքելության համար:

Մեր օրհնությունը նույնպես ճեմարանի ուսանողությանը, մեր սիրելի սաներին:

Մանավանդ Մեր օրհնությունը Գ լսարանի շրջանավարտ ութ ասրկավագներին, որոնց անունից գեղեցիկ ու բովանդակալից ճառ ասաց Խաչիկ ասրկավագ Խաբազյանը, և հանուն իր դասընկերների խոստումներ էլ տվեց իրենց ապագա հոգևոր սպասավորության: Մեզ համար մխիթարական է և հուզիչ լսել նման խոստումներ: Հավատացած ենք, որ այդ խոստումները ներքին ճշմարիտ սպրտման հարազատ արտահայտություններն էին: Սակայն էականը ոչ թե միայն նման հանդիսավոր առիթներով խոստումներ կատարելն է, այլ դրանք կյանքի կոչելը, գործի վերածելը: Դժվարին մասը հենց այդ է: Անցյալում, նման առիթներով տրված խոստումներից ոչ բոլորն են հարգվել: Մեր մաղթանքն այն է, որ դուք, սիրելի շրջանավարտ ասրկավագներ, տերը մնաք ձեր տված խոստումների: Այսօր մեր ժողովուրդը և՛ հայրենիքում, և՛ ափյուրքի տարածքի վրա կարիքն ունի հավատավոր, գիտակից և հայրենասեր երիտասարդ հոգևորականների, որոնք սիրեն հոգևոր ծառայության սուրբ գործը, առանց ծուլանալու նվիրումով աշխատեն Տիրոջ անդաստանի մեջ, չառաջնորդվեն անձնական շահերով, հարբստանալու տենչով: Հաստատում ենք, որ երբ հոգևորականները ծրաշան է ու կարգապահ, նվիրված իր պարտականություններին, այնտեղ եկեղեցին պայծառ է, ժողո-

վորդը՝ մխիթարված: Կա, լավացն, այս հուսադրիչ երևույթի նաև հակառակ պատկերը: Մեր այս հաստատումն արտահայտվում է մաթեմատիկ ճշգրտությամբ մի քիչ, ամեն տեղ, և՛ այստեղ՝ Մայր Աթոռում, և՛ սփյուռքի մեր եկեղեցական կյանքում:

Սիրելի շրջանավարտ սարկավազներ, տերը եղեք ձեր խոստումի, որպեսզի պարզերես ու համարձակ ներկայանաք մեր ժողովրդին, որը կարիքն ունի ձեր կենդանի խոսքին և մանավանդ ձեր օրինակելի, ճշմարիտ հոգևորականի կյանքի օրինակին:

Ուրախ ենք, որ ձեր ճեմարանական-ավարտական քննությունները հաջողությամբ տվեցիք: Բայց այդ դեռ բավական չէ: Բուն քննությունը պիտի տաք կյանքի մեջ, ձեր ապագա ծառայության գործի դաշտում: Կատարենք, որ այդ բախտորոշ քննության մեջ էլ հաջողակ լինեք՝ ի մխիթարություն Մեր արտի:

Այնուհետև Հայոց Հայրապետը համառոտակի անդրադարձավ ֆրանսահայ համայնքի կրթական, դպրոցական կյանքին, որը նույնքան կարևոր է համայնքի հայապահպանման համար, ինչպես եկեղեցին:

Վեհափառ Հայրապետը համառոտակի պատմեց ֆրանսահայերի կրթական, դպրոցական կյանքի մասին և շեշտեց, որ այն լավ կազմակերպվող նույնքան կարևոր է հայապահպանման համար, որքան կրոնաեկեղեցական գործունեությունը: Խոսելով հոգևորականներին վերապահված դերի մասին ադ առաքելության մեջ ևս, Նորին Արքեպիսկոպոսը գոհունակությամբ նշեց, որ Դիոնիսիայում կան նաև ս. Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանից շրջանավարտված հոգևորականներ, որոնք գիտակցությամբ և նվիրումով են կատարում իրենց հոգևոր պարտականությունները:

Հանդեսն ավարտվեց Վեհափառ Հայրապետի «Պահպանիչ»-ով և «Հայր մեր»-ով: Այսպիսով հոգևոր ճեմարանը փակեց իր դռները 1978—79 ուսումնական տարեշրջանից հետո ամառային արձակուրդների համար: Հույսով ենք, որ սաները կրկին հանգստի մի լավ շրջան՝ վերսկսելու համար իրենց ուսումը առաջիկային՝ ավելի թարմացած, առույգացած և ուսման ավելի բեռ ծարավով:

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

